

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 324/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att sänka mervärdesskatteprocenten på bränslen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 324/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Pekka Aittakumpu /cent:

Ämnar regeringen sänka mervärdesskatten på bränslen eller rikta intäkterna från mervärdesskatten till att sänka punktskatten på bränslen och

hur motiverar regeringen det om man inte tänker göra det?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt mervärdesskattelagen (1501/1993) ska mervärdesskatt betalas på i princip all rörelsemässig försäljning av varor och tjänster. Enligt mervärdesskattelagen är den allmänna skattesatsen 24 procent. Den reducerade skattesatsen på 14 procent tillämpas på livsmedel, restaurang- och cateringtjänster samt fodermedel. Den reducerade skattesatsen på 10 procent tillämpas på vissa andra nyttigheter, såsom persontransporter, inkvarteringstjänster och läkemedel. På bränsleförsäljning tillämpas den allmänna skattesatsen på 24 procent.

Bindande föreskrifter om de skattesatser som ska tillämpas inom mervärdesbeskattningen finns i rådets direktiv om ett gemensamt system för mervärdesskatt (2006/112/EG). Enligt direktivet får medlemsstaterna utöver den allmänna skattesatsen på minst 15 procent tillämpa högst två reducerade skattesatser på 5 procent. Varor och tjänster på vilka medlemsstaterna kan tillämpa en reducerad skattesats anges i bilaga III i direktivet. Medlemsstaterna får dessutom tillämpa en skattesats som är lägre än 5 procent (superreducerad skattesats) och ett undantag med rätt till avdrag för mervärdesskatt som betalats i det föregående ledet (nollskattesats), med stöd av ett undantag som tillämpas av en annan medlemsstat i enlighet med punkt sju i bilaga III och, på vissa villkor, andra punkter i bilagan.

Drivmedel ingår inte i bilaga III. Enligt direktivet kan en reducerad skattesats därför inte tillämpas på drivmedel. Europeiska kommissionen har i ett brev daterat den 23 april 2022 (REF.Ares(2022)3181762 - 23/04/22) konstaterat att bränslen för motorfordon inte kan dra nytta av reducerade mervärdesskattesatser.

Medlemsstaterna får dock tillämpa reducerade skattesatser på minst 12 procent på samma tillgångar och under samma förutsättningar som de länder som beviljats undantag från skattesatsen tillämpade den 1 januari 2021, förutsatt att skattesatserna på minst 5 procent är högst två till antalet. Under dessa förutsättningar skulle alltså en skattesats på minst 12 procent kunna tillämpas även på andra tillgångar än de som räknas upp i bilagan till direktivet. Ett av syftena med direktivets reviderade bestämmelser om skattesatser är att gradvis avskaffa preferensbehandlingen av produkter som är skadliga för miljön. Reducerade skattesatser får endast tillämpas på fossila bränslen och andra varor som har samma effekt på växthusgasutsläppen fram till utgången av 2029. Medlemsstaterna ska senast den 6 juli 2022 till mervärdesskattekommittén översända de viktigaste bestämmelserna i nationell lagstiftning och villkoren för tillämpningen när det gäller dessa undantag. Medlemsstater som vill tillämpa undantag från andra medlemsstater ska senast den 6 oktober 2023 fastställa regler för hur dessa möjligheter ska utnyttjas. Än så länge finns ingen exakt information om de undantag som andra medlemsstater tillämpar. Utifrån tillgängliga uppgifter hade skattesatser på minst 12 procent inte tillämpats på drivmedel den 1 januari 2021.

Höjningen av bränslepriserna bedöms inte ha haft någon betydande inverkan på det totala inflödet av mervärdesskatt i och med prishöjningen i början av 2022, eftersom den större andel av konsumtionsutgifterna som hushållen förbrukar på bränslen i regel tas från hushållens övriga konsumtion som omfattas av mervärdesskatt i Finland. Överföringen av konsumtionen inverkar dock även i detta fall på de totala skatteintäkterna till den del konsumtionen överförs från nyttigheter som omfattas av reducerad skattesats.

Mervärdesskatten är en allmän konsumtionsskatt vars syfte är att effektivt samla in skatteinkomster till staten utan att snedvrida efterfrågan och konkurrensen. De reducerade skattesatserna minskar skatteinkomsterna och har i flera ekonomiska undersökningar konstaterats försämra skattesystemets och ekonomins effektivitet. De reducerade mervärdesskattesatserna är inte heller i allmänhet effektiva verktyg för att uppnå vissa samhällspolitiska mål, bland annat för att det är osäkert om en sänkning av skatterna skulle reflekteras i priserna. Effektivare medel är således direkta stödprogram, eftersom de kan riktas mer exakt till önskade mål. En utvidgning av användningsområdet för reducerade mervärdesskattesatser skulle också försvåra strävan att flytta tyngdpunkten i beskattningen från inkomstbeskattning till beskattning av konsumtion.

En sänkning av bränsleskatten skulle ha betydande konsekvenser för statens ekonomi, men effekten på literpriset på det bränsle som säljs skulle bli anspråkslös i det nuvarande prisläget. Som det konstateras ovan uppskattas höjningen av bränslepriserna inte ha ökat den influtna mervärdesskatten nämnvärt. En sänkning kan således inte täckas med ökade mervärdesskatteintäkter, utan skulle förutsätta en höjning av andra skatter eller en minskning av utgifterna för att den inte ska försämra statsfinanserna.

Transportkostnaderna som de stigande energipriserna medför kompenseras särskilt för personer som behöver bil för resor mellan bostaden och arbetsplatsen. Det avdrag som beviljas i inkomstbeskattningen på basis av resekostnader mellan bostaden och arbetsplatsen höjs tillfälligt genom lagändringar som träder i kraft i början av juli. Höjningen tillämpas på inkomstbeskattningen för skatteåret 2022.

Helsingfors 29.6.2022

Finansminister Annika Saarikko